Autor Guste Santini
Subota, 03 Veljača 2007 13:46

Vanjskotrgovinski deficit dosegnuo iznos od 8,84 mlrd eura i bio je 12,2% viši nego u 2005. godini

Najprije što kaže statistika:

“Hrvatski izvoz roba lani je povećan 16,7% na ukupnu vrijednost od 8,25 mlrd eura, uvoz je porastao za 14,3% na ukupno 17,1 mlrd eura, dok je vanjskotrgovinski deficit dosegnuo iznos od 8,84 mlrd eura i bio je 12,2% viši nego u 2005. godini, otkrivaju podaci Državnog zavoda za statistiku (DZS). Pokrivenost uvoza izvozom lani je bila za jedan postotak viša nego 2005. te je iznosila 48,3%.
Snažan rast vrijednosti izvoza Hrvatska je prošle godine zabilježila u izvozu riba i ribljih prerađevina, žitarica i proizvoda od žitarica, kave, čaja, kakaa i začina, metalnih ruda i otpadaka metala, zemnog i industrijskog plina (što je djelomice posljedica rasta cijene tog energenta), organskih i anorganskih kemijskih proizvoda, kože i proizvoda od kože, proizvoda od metala, u izvozu željeza, čelika, strojeva za obradu metala te u brodogradnji.
Kod uvoza, snažan je rast lani zabilježen u vrijednosti uvoza šećera i proizvoda od šećera, duhana i duhanskih proizvoda, zemnog i industrijskog plina te obojenih metala. U prosincu je, inače, zabilježen rekordan izvoz koji je po prvi puta premašio iznos od 6 milijardi kuna, odnosno po drugi puta je premašio mjesečni iznos od milijardu dolara. Prvi puta je to bilo u listopadu 2006. kad je izvoz iznosio 1,01 mlrd dolara, dok je u prosincu izvezeno robe u vrijednosti 1,08 mlrd dolara. U usporedbi sa prosincem 2005. godine izvoz je bio petnaestak posto viši (iskazan u dolarima taj je postotak, zbog promjene tečaja, čak dvostruko viši). Uvoz je istovremeno povećan za oko 9%.”

Komentar:

Neki je dan ministar gospodarstva gospodin Branko Vukelić izjavio: Za deset godina dokidamo deficit robne bilance.

Isovremeno MMF komentira: Vladina izvozna ofenziva je promašena.

Postavlja se pitanje: kako se snaći u inflaciji informacija koje su nerijetko u kontradikciji?

Prošlogodišnji deficit trgovačke bilance se je povećao za 12,2% što je gotovo za osminu više nego što je iznosio u 2005. godini. Ima li se u vidu rast društvenog proizvoda - manje od 5% - tada navedeni podaci moraju zabrinjavati. Priliv od turizma u prošloj, 2006. godini, gotovo je stagnirao jer se je povećao za manje od dva posto. Ova kretanja rezultirat će pogoršanjem platne bilance čije je kretanje i prijašnjih godina bilo zabrinjavavajuće o čemu sam u više navrata na ovim stranicama pisao. Rezultat je očekivan - povećanje inozemnog duga. Istina bog, on je djelom «amortiziran» prodajom obiteljskog srebra - INA-e i Plive.

Prema tome, ministar gospodarstva, svjestan tekućih kretanja, u izbornoj godini pokušava optimističkim izjavama umanjiti objektivno loše stanje. Pri tome ipak valja identificitati brži rast izvoza od uvoza ali kada je pokrivenost uvoza izvozom ispod 50% (u prethodnom sustavu

pokrivenost nikad nije bila manja od 75%) tada te stope rasta ne opravdavaju izneseni optimizam. Napori Vlade da putem «Hrvatske izvozne ofenzive» ubrza izvoz ne čini nam se realno ostvarivim. Ipak, velika je stvar da se je Vlada pozabavila tim pitanjem; znači da realna kretanja ne dozvoljavaju «prelaženje» preko tog vrlo bolnog problema. Mislim da bi se postigli neuporedivo bolji rezultati da je zadatak preuzela Gospodarska komora Hrvatske i to tako da postane, kada je u pitanju gospodarstvo, ravnopravan partner Vladi. Ovako mi se čini da HIO nije ništa drugo nego alibi vlasti da podržava izvoznu rijentaciju.

MMF sukladno svojoj «filozofiji» ocjenio je HIO kao promašen projekt. U dijagnozi bih se mogao složiti međutim argumentacija nije tako uvjerljiva. Naprosto mala zemlja, još k tome i nerazvijena, neće se nikakvim tržišnim silnicam, samim po sebi, razviti. Za to je potrebna primjerena akcija. To drugim rječima znači bitno drugačija ekonoomska politika. Istine radi, valja reći da se manevarski prostor iz dana u dan smanjuje što je u više navrata komentirano na ovim stranicama.